KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 15 päivänä toukokuuta 2002,

Itävallan tasavallan EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisesti tiedoksi antamista kansallisista säännöksistä, jotka koskevat kadmiumin enimmäispitoisuuksia lannoitteissa

(tiedoksiannettu numerolla K(2002) 1850)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2002/366/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan 6 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

I TAUSTA

1 *YHTEISÖN LAINSÄÄDÄNTÖ*

(1) Lannoitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1975 annetussa neuvoston direktiivissä 76/116/ETY ([1]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 98/97/EY ([2]), vahvistetaan vaatimukset, jotka lannoitteiden on täytettävä, jotta ne voidaan saattaa markkinoille varustettuna merkinnällä "EY-lannoite" ([3]).

(2) Direktiivin 76/116/ETY liitteessä I vahvistetaan tyyppinimitys sekä vastaavat, esimerkiksi koostumukseen liittyvät vaatimukset, jotka kunkin EY-merkinnällä varustetun lannoitteen on täytettävä. Luetteloon sisältyvät EY-merkinnällä varustetut lannoitteet on ryhmitelty luokkiin pääravinteiden, eli typen, fosforin ja kaliumin, pitoisuuksien mukaan.

(3) Direktiiviä 76/116/ETY on muutettu ja mukautettu tekniikan kehitykseen useita kertoja esimerkiksi uusien lannoitetyyppien lisäämiseksi liitteeseen I.

(4) Direktiiviä 76/116/ETY on muutettu seuraavilla direktiiveillä:

— Direktiivillä 88/183/ETY ([4]) on laajennettu direktiivin 76/116/ETY soveltamisalaa sisällyttämällä liitteeseen I yksi- ja moniravinteiset nestemäiset lannoitteet.

— Direktiivillä 89/284/ETY ([5]) on laajennettu direktiivin 76/116/ETY soveltamisalaa sisällyttämällä liitteeseen I kalsiumia, magnesiumia, natriumia ja rikkiä sisältävät lannoitteet.

— Direktiivillä 89/530/ETY ([6]) on laajennettu direktiivin 76/116/ETY soveltamisalaa sisällyttämällä liitteeseen I

  — kiinteät ja nestemäiset lannoitteet, jotka sisältävät yhtä seuraavista hivenravinteista: boori, koboltti, kupari, rauta, mangaani, molybdeeni ja sinkki,

  — edellä tarkoitettujen lannoitteiden seokset, jotka sisältävät vähintään kahta mainittua hivenravinnetta,

  — luettelo hyväksytyistä, hivenravinteiden kanssa kelaatteja muodostavista orgaanisista yhdisteistä.

([1]) EYVL L 24, 30.1.1976, s. 21.
([2]) EYVL L 18, 23.1.1999, s. 60.
([3]) Direktiivissä 76/116/ETY määritelty termi "ETY-lannoite" on korvattu termillä "EY-lannoite" direktiivissä 97/63/EY (EYVL L 335, 6.12.1997, s. 15).
([4]) EYVL L 83, 29.3.1988, s. 33.
([5]) EYVL L 111, 22.4.1989, s. 34.
([6]) EYVL L 281, 30.9.1989, s. 116.

(5) Direktiiviä 76/116/ETY on mukautettu tekniikan kehitykseen komission direktiiveillä 93/69/ETY ([7]), 96/28/EY ([8]) ja 98/3/EY ([9]). Näillä direktiiveillä lisätään uusia lannoitteita direktiivin 76/116/ETY liitteisiin.

(6) Tässä päätöksessä 'direktiivillä 76/116/ETY' tarkoitetaan mainittua direktiiviä muutettuna edellä 4 ja 5 kappaleessa tarkoitetuilla direktiiveillä.

(7) Direktiivin 76/116/ETY soveltamisalaan kuuluvia lannoitteita koskevissa määräyksissä ei säädetä kadmiumin raja-arvosta EY-merkinnällä varustetuissa lannoitteissa.

(8) Direktiivin 76/116/ETY 7 artiklan mukaisesti jäsenvaltiot eivät saa lannoitteen koostumuksen, tunnistamisen, pakkausmerkinnän tai pakkauksen perusteella kieltää, rajoittaa tai vaikeuttaa niiden "EY-lannoite" -merkinnällä varustettujen lannoitteiden saattamista markkinoille, jotka ovat tämän direktiivin ja sen liitteiden mukaisia.

2 *ITÄVALLAN LIITTYMINEN*

(9) Itävalta liittyi Euroopan unioniin 1 päivänä tammikuuta 1995. Liittymisasiakirjassa ([10]) säädetään siirtymäsäännöksistä, jotka koskevat kadmiumin käyttöä ja markkinoille saattamista kyseisessä valtiossa. Liittymisasiakirjan 69 artiklan 1 kohdan mukaisesti liitteessä VIII tarkoitettuja säännöksiä ei kyseisen liitteen mukaisesti ja siinä vahvistetuin edellytyksin sovelleta Itävaltaan neljän vuoden ajan liittymispäivästä. Liittymisasiakirjan 69 artiklan ja liitteessä VIII olevan 4 kohdan mukaisesti direktiivin 76/116/ETY 7 artiklaa, siltä osin kuin se koskee lannoitteiden kadmiumpitoisuutta, ei sovelleta Itävaltaan ennen 1 päivää tammikuuta 1999, ja direktiivin 76/116/ETY säännöksiä tarkastellaan uudelleen EY:n menettelyjen mukaisesti 31 päivään joulukuuta 1998 mennessä.

(10) Liittymisasiakirjan 2 artiklassa säädetään, että "Alkuperäisten sopimusten määräykset sekä toimielinten ennen liittymistä antamien säädösten säännökset ja määräykset sitovat uusia jäsenvaltioita liittymisestä alkaen, ja niitä sovelletaan näissä valtioissa kyseisissä sopimuksissa ja tässä asiakirjassa määrätyin edellytyksin". Liittymisasiakirjan 168 artiklassa säädetään, että "Uudet jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteet, jotka ovat tarpeen, jotta ne voisivat noudattaa liittymisestä alkaen EY:n perustamissopimuksen 189 artiklassa (nyt 249 artikla) […] tarkoitettujen suositusten ja päätösten säännöksiä ja määräyksiä, jollei liitteessä XIX olevassa luettelossa tai tämän asiakirjan muissa määräyksissä ole annettu muuta määräaikaa".

(11) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/97/EY ([11]) muutettiin direktiiviä 76/116/ETY kadmiumia sisältävien lannoitteiden markkinoille saattamisen osalta Itävallassa, Suomessa ja Ruotsissa. Direktiivin 1 artiklan mukaisesti Itävalta voi muun muassa kieltää sellaisten lannoitteiden markkinoille saattamisen alueellaan, joiden kadmiumpitoisuudet ylittävät liittymispäivänä kansallisesti vahvistetut pitoisuudet, ja tätä poikkeusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen 31 päivään joulukuuta 2001.

3 *KANSALLISET SÄÄNNÖKSET*

(12) Lannoitteita koskevassa Itävallan asetuksessa ([12]) vuodelta 1994 säädetään muun muassa lannoitteiden, myös EY-merkinnällä varustettujen, kadmiumpitoisuuden raja-arvosta. Asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti yhdessä 1 kohdan kanssa on kiellettyä saattaa Itävallan markkinoille fosforipitoisia kivennäislannoitteita (joiden P_2O_5-pitoisuus on 5 % tai enemmän), joiden kadmiumpitoisuus on suurempi kuin 75 mg/kg P_2O_5.

II **MENETTELY**

(13) Itävallan viranomaiset antoivat 16 päivänä marraskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä komissiolle tiedoksi, että Itävalta aikoo EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisesti pitää tammikuun 1 päivän 2002 jälkeen voimassa kansalliset säännöksensä, jotka koskevat lannoitteiden kadmiumpitoisuutta.

([7]) EYVL L 185, 28.7.1993, s. 30.
([8]) EYVL L 140, 13.6.1996, s. 30.
([9]) EYVL L 18, 23.1.1998, s. 25.
([10]) EYVL C 241, 29.8.1994, s. 35 ja s. 305.
([11]) EYVL L 18, 23.1.1999, s. 60.
([12]) Itävallan virallinen lehti, 1007/1994, nro 309, 21. joulukuuta 1994, s. 7235.

(14) Komissio ilmoitti 8 päivänä tammikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä Itävallan viranomaisille, että se oli vastaanottanut 95 artiklan 4 kohdan mukaisen tiedoksiannon ja että sen käsittelyyn 95 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu kuuden kuukauden jakso alkoi 17 päivänä marraskuuta 2001, tiedoksiannon vastaanottoa seuraavana päivänä.

(15) Komissio ilmoitti 23 päivänä tammikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä muille jäsenvaltioille Itävallalta saadusta pyynnöstä. Lisäksi komissio julkaisi pyyntöä koskevan ilmoituksen *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ([13]) tiedottaakseen muille asianosaisille kansallisista toimenpiteistä, jotka Itävalta aikoo pitää voimassa.

III **ARVIOINTI**

1 *HAKEMUKSEN HYVÄKSYTTÄVYYDEN ARVIOINTI*

(16) Perustamissopimuksen 95 artiklan 4 kohdassa määrätään, että jos sen jälkeen, kun neuvosto tai komissio on toteuttanut yhdenmukaistamistoimenpiteen, jäsenvaltio pitää tärkeistä 30 artiklassa tarkoitetuista taikka ympäristön tai työympäristön suojelua koskevista syistä tarpeellisena pitää voimassa kansalliset säännöksensä tai määräyksensä, jäsenvaltio antaa nämä säännökset ja määräykset sekä perusteet niiden voimassa pitämiselle tiedoksi komissiolle.

(17) Itävallan viranomaisten 16 päivänä marraskuuta 2001 tekemän tiedoksiannon tarkoituksena on saada lupa pitää voimassa kansalliset säännökset, jotka eivät ole direktiiviin 76/116/ETY sisältyvien, EY-merkinnällä varustettujen lannoitteiden pitoisuuksia koskevien säännösten mukaisia.

(18) Kuten edellä todettiin, direktiivin 76/116/ETY 7 artiklassa kielletään jäsenvaltioita estämästä EY-merkittyjen lannoitteiden markkinoilla pitämistä niiden koostumuksen perusteella, mutta koostumusta koskevissa säännöissä ei aseteta raja-arvoa kadmiumpitoisuudelle. Tämä tarkoittaa sitä, että direktiivin 76/116/ETY 7 artiklan mukaisesti EY-merkinnällä varustetut lannoitteet, jotka täyttävät mainitun direktiivin vaatimukset, voidaan saattaa markkinoille niiden kadmiumpitoisuudesta huolimatta.

(19) Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella on selvää, että kansalliset säännökset, jotka Itävalta on antanut tiedoksi, ovat rajoittavampia kuin direktiivin 76/116/ETY sisältämät säännökset, sillä niissä kielletään saattamasta markkinoille sellaisia EY-merkinnällä varustettuja fosforilannoitteita, joiden kadmiumpitoisuus on suurempi kuin 75 mg/kg P_2O_5.

(20) Itävallan viranomaisten tiedoksi antamat säännökset annettiin ennen Itävallan liittymistä Euroopan unioniin. Kuten edellä todettiin, liittymisasiakirjassa vahvistetaan siirtymäsäännökset, joiden mukaan Itävalta saa soveltaa kadmiumpitoisuutta koskevia kansallisia säännöksiään direktiivin 76/116/ETY soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin neljän vuoden ajan. Direktiivillä 98/97/EY Itävallalle annettiin lupa soveltaa edellä mainittuja kansallisia säännöksiä 31 päivään joulukuuta 2001 saakka.

(21) Perustamissopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisesti, sellaisena kuin sitä on tulkittu liittymisasiakirjan 2 ja 168 artiklan pohjalta, Itävalta antoi komissiolle tiedoksi niiden ennen Euroopan unioniin liittymistä annettujen kansallisten säännösten sanamuodon, jotka se aikoi pitää voimassa, sekä liitti hakemukseensa perusteet, jotka sen mielestä oikeuttavat mainittujen säännösten pitämiseen voimassa.

(22) Itävallan 16 päivänä marraskuuta 2001 tekemää tiedoksiantoa, jolla haetaan lupaa sellaisten kansallisten säännösten voimassa pitämiselle, jotka poikkeavat direktiivin 76/116/ETY säännöksistä, voidaan pitää hyväksyttävänä perustamissopimuksen 95 artiklan 4 kohdan nojalla liittymissopimuksen 2 ja 168 artiklan mukaisesti tulkittuna.

2 *PERUSTELUJEN ARVIOINTI*

(23) Komissio varmistaa perustamissopimuksen 95 artiklan mukaisesti, että kaikki sellaiset ehdot täyttyvät, joiden perusteella jäsenvaltiot voivat käyttää artiklassa tarkoitettuja poikkeusmahdollisuuksia.

([13]) EYVL C 23, 25.1.2002, s. 4.

(24) Komissio arvioi erityisesti, ovatko jäsenvaltion tiedoksi antamat säännökset perusteltuja perustamissopimuksen 30 artiklan mukaisesti tai liittyvätkö ne ympäristön tai työympäristön suojeluun.

(25) Jos komissio katsoo, että kansalliset säännökset ovat perusteltuja, se tarkastaa lisäksi perustamissopimuksen 95 artiklan 6 kohdan mukaisesti, ovatko kyseiset kansalliset säännökset tai määräykset keino mielivaltaiseen syrjintään tai jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen ja muodostavatko ne esteen sisämarkkinoiden toiminnalle.

(26) Itävalta perustelee pyyntöään tarpeella suojella ihmisen terveyttä ja ympäristöä. Lannoitteiden sisältämän kadmiumin katsotaan olevan uhka ihmisen terveydelle ja ympäristölle. Pyyntönsä tueksi Itävalta viittaa 10. lokakuuta 2000 julkistetun, kadmiumpitoisten lannoitteiden aiheuttamien riskien arvion sisältävän itävaltalaisen tutkimuksen ([14]) päätelmiin.

2.1 TÄRKEÄT SYYT

2.1.1 ***Yleistä kadmiumista***

(27) Kadmium on raskasmetalli, jota esiintyy ympäristössä luonnostaan. Suurin osa päästöistä johtuu kuitenkin ihmisen toiminnasta (ei-rautametallien tuotannosta, fossiilisten polttoaineiden poltosta, lannoitteiden käytöstä jne.).

(28) Kadmiumia ja kadmiumoksidia koskevaa yleistä riskinarviointia suoritetaan parhaillaan olemassa olevien aineiden vaarojen arvioinnista ja valvonnasta 23 päivänä maaliskuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93 ([15]) mukaisesti, ja esittelijänä on Belgia. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki merkittävät kadmiumin päästöt. Tällä hetkellä on käytettävissä vain osittainen tekninen raporttiluonnos.

(29) Saatavilla olevan tieteellisen tiedon perusteella kadmiummetallin ja kadmiumoksidin voidaan yleisesti katsoa muodostavan vakavan terveysriskin. Varsinkin kadmiumoksidi on luokiteltu syöpää, perimän vaurioita tai vaaraa lisääntymiselle aiheuttavaksi aineeksi luokkaan 2 ([16]). Yleisesti ollaan myös yhtä mieltä siitä, että lannoitteiden sisältämä kadmium on ylivoimaisesti tärkein maahan ja ravintoketjuun joutuvan kadmiumin lähde.

2.1.2 ***Kadmium lannoitteissa***

(30) Kadmiumia on luonnontilassa fosfaattipitoisessa kiviaineksessä, jota louhitaan fosfaattilannoitteiden raaka-aineeksi. Jalostetussa muodossaan näissä lannoitteissa on aina jonkin verran kadmiumia alkuperäisen fosfaattikiven pitoisuuden mukaisesti.

(31) Kadmiumia pidetään haitallisena sekä ympäristölle että ihmisen terveydelle. Fosfaattilannoitteiden on havaittu olevan merkittävä kadmiumlähde viljelymailla, joilla kadmium akkumuloituu ajan myötä. Viljelykasvit ottavat kadmiumia maasta. Ruoka on ihmisen merkittävin kadmiumlähde, ja ravinnon sisältämä kadmium on noussut ihmisen terveyteen liittyväksi huolenaiheeksi. Ravinnossa saatu kadmium voi kerääntyä munuaisiin ja saattaa lopulta aiheuttaa munuaisten toimintahäiriöitä herkillä ihmisryhmillä.

(32) Lannoitteiden sisältämään kadmiumiin liittyvät ympäristökysymykset tulivat ensi kertaa esille yhteisön tasolla neuvotteluissa Itävallan, Ruotsin ja Suomen liittymisestä Euroopan unioniin. Kuten edellä todettiin, näille kolmelle jäsenvaltiolle myönnettiin määräaikaiset poikkeukset yhteisön lannoitelainsäädännöstä, jotta lannoitteiden sisältämän kadmiumin aiheuttamat riskit voitaisiin arvioida huolellisesti yhteisön tasolla.

([14]) Itävallan liittovaltion ympäristövirasto, A Risk assessment for cadmium in Austria based on the recommendations of ERM, 10. lokakuuta 2000 [ERM (Environmental Resources Management) on riskinarviointimenetelmän kehittänyt konsultti].
([15]) EYVL L 84, 5.4.1993, s. 1.
([16]) Ks. direktiivin 67/548/ETY liite I ja direktiivin 76/769/ETY liite I muutettuna.

(33) Komissio kokosi aluksi kaikki saatavilla olevat tiedot lannoitteiden sisältämää kadmiumia koskevasta tilanteesta Euroopan yhteisössä. Koska kaikista jäsenvaltioista ei ollut saatavilla riittävästi tietoa, komissio antoi tehtäväksi kaksi tutkimusta ([17]) menetelmän ja toimintatapojen työstämiseksi lannoitteiden sisältämän kadmiumin aiheuttamien terveys- ja ympäristöriskien arviointia varten. Jäsenvaltioita kehotettiin sitten tekemään kansallisia riskinarviointeja kyseistä menetelmää ja kyseisiä toimintatapoja käyttäen.

(34) Yhdeksän jäsenvaltiota on saanut valmiiksi lannoitteiden sisältämää kadmiumia koskevan riskinarvioinnin. Nämä arvioinnit ovat olleet yleisön saatavilla syyskuusta 2001 lähtien komission www-sivustossa ([18]). Lisäksi on julkaistu erillinen tutkimus, jossa analysoidaan riskinarviointeja ja yhteisön tasolla on kehitetty erilaisia vaihtoehtoja lannoitteiden sisältämän kadmiumin aiheuttamien riskien hallitsemiseksi ([19]).

(35) Mainitut riskinarvioinnit on myös toimitettu myrkyllisyyttä, ekomyrkyllisyyttä ja ympäristöä käsittelevälle tiedekomitealle (SCTEE), ja niitä arvioidaan parhaillaan. Tiedekomiteaa on erityisesti pyydetty ilmoittamaan, mikä on lannoitteiden suurin hyväksyttävä kadmiumpitoisuus, joka ei merkittävästi lisää fosfaattilannoitteiden aiheuttamaa viljelymaan kadmiumpitoisuutta.

(36) Riskinarvioinnin valmistuminen kesti suhteellisen kauan. Lisäksi SCTEE tarvitsee aikaa tieteellisen aineiston perusteellista arviointia varten. Siksi ei ollut mahdollista tehdä ehdotusta lannoitteiden kadmiumpitoisuuksia koskevaksi asetukseksi 31 päivään joulukuuta 2001 mennessä.

2.1.3 ***Itävallan tekemä riskinarviointi***

(37) Itävallan viranomaisten toimittama riskinarviointi on osa mainittua tiedonkeruuta, joka perustuu yhteiseen menetelmään ja toimintatapoihin. Itävalta on riskinarvioinnissaan käyttänyt kolmiosaista mallia, jota kuvataan seuraavassa.

2.1.3.1 **Akkumulaatio**

(38) Tässä osassa lasketaan lannoitteiden käytön aiheuttama kadmiumin nettoakkumulaatio maaperässä ja huokosvedessä ([20]) ajan suhteen ja tasaisissa olosuhteissa. Akkumulaatio-osassa voidaan käyttää monenlaisia lähtötietoja, esimerkiksi keskimääräisiä ja äärimmäisiä käyttömääriä. Itävallan riskinarvioinnista käy ilmi, että tässä osassa on käytetty seuraavia parametrejä:

— nykyinen kadmiumpitoisuus,

— maahan joutuvan kadmiumin määrä (mineraalilannoitteista, mutta myös ilmakehän laskeumista, karjanlannasta, jätelietteestä ja kiinteästä orgaanisesta jätteestä),

— kasvien ottaman kadmiumin määrä,

— kadmiumin huuhtoutumisaste, joka on riippuvainen vuosittaisesta sademäärästä ja huokossuotoveden kadmiumpitoisuudesta,

— maaperän kadmiumpitoisuus ja huuhtoutumisaste yhden ja sadan vuoden aikavälillä.

([17]) ERM, "Study on data requirements and programme for data production and gathering to support a future evaluation of the risks to health and the environment from cadmium in fertilizers", maaliskuu 1999 ja "A study to establish a programme of detailed procedures for the assessment of risks to health and the environment from cadmium in fertilizers", helmikuu 2000.
([18]) http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/fertilizers/riskassest/reports.htm
([19]) ERM, "Analysis and conclusions from Member States' assessment of the risk to health and the environment from cadmium in fertilizers", lokakuu 2001.
([20]) Huokosvedellä tarkoitetaan vettä, jonka kapillaari-ilmiö pidättää maaperän kiinteiden hiukkasten välissä.

2.1.3.2 **Altistuminen**

(39) Tässä osassa lasketaan viljelykasvien maasta ottaman ja ihmisen sitä kautta saaman kadmiumin määrä käyttämällä altistumisparametrejä, jotka vastaavat keskimääräistä ja äärimmäistä altistumismallia. Ympäristön altistumista luonnehditaan myös herkkien ympäristöjen osalta tarkastelemalla ennakoitua kadmiumpitoisuutta tietyllä ympäristön osa-alueella.

2.1.3.3 **Riskin kuvaaminen**

(40) Tässä osassa Itävalta arvioi todellisen tai ennakoidun kadmiumille altistumisen todennäköisesti aiheuttamien haitallisten vaikutusten esiintymistiheyttä ja vakavuutta.

2.1.4 ***Riskinarvioinnin tulokset***

(41) Arvioinnin eri osista on saatu seuraavat tulokset:

— veden osalta raportissa todetaan, että kun käytetään lannoitetta, jonka keskimääräinen pitoisuus on 25 mg Cd/kg P_2O_5, PNEC-arvo ([21]) ylittyy sekä nyt että sadan vuoden kuluttua,

— maaperän osalta raportissa todetaan, että kun käytetään lannoitetta, jonka keskimääräinen pitoisuus on 25 mg Cd/kg P_2O_5 tai 90 mg Cd/kg P_2O_5, PNEC-arvo ylittyy sekä nyt että sadan vuoden kuluttua.

(42) On selvää, että nämä tulokset koskevat nimenomaan Itävallan maaperää ja ilmasto-olosuhteita.

(43) Itävallan riskinarvioinnista on pääteltävissä, että mineraalilannoitteiden sisältämän kadmiumin PEC-arvo (ennakoitu pitoisuus ympäristössä) on Itävallassa suurempi kuin veden PNEC-arvo ([22]) (ennakoitu vaikutukseton pitoisuus ympäristössä) useimmilla tutkituilla alueilla. Tämä koskee myös 5 prosentin osuutta Itävallan 52 maatalousalueen viljelymaista, jos käytetään biologista saatavuutta koskevia arvoja. Itävallan viranomaisten mielestä tämä tarkoittaa sitä, että aine on Euroopan yhteisön riskinarviointimenetelmän mukaisesti ongelmallinen ja että lisätoimet ovat tarpeen.

2.1.5 ***Itävallan kannan arviointi***

(44) Itävallan viranomaisten toimittama riskinarviointi on tehty noudattaen menetelmää ja toimintatapoja, jotka on vahvistettu yhteisön tasolla ja joiden katsotaan takaavan saatujen tietojen luotettavuuden.

(45) Komissio tutki tämän riskinarvioinnin tiedot jo valmisteltaessa ehdotusta uudeksi lannoitteita koskevaksi asetukseksi ([23]). Tuolloin komissio katsoi, että käytettävissä olevat tiedot osoittivat riittävällä tavalla, että kadmiumia sisältävien lannoitteiden käyttö Itävallan maaperässä aiheuttaa riskin ympäristölle ja ihmisen terveydelle. Siksi komissio ehdotti asetusehdotuksensa 33 artiklassa, että Itävallalle, Ruotsille ja Suomelle liittymisasiakirjassa myönnettyä poikkeusta jatkettaisiin. Koska ehdotettua asetusta ei voitu antaa ajoissa, Itävalta on pyytänyt erillistä päätöstä perustamissopimuksen 95 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

(46) Tutkittuaan tieteellisen aineiston uudelleen Itävallan pyynnön osalta komissio katsoo, että Itävallan viranomaiset ovat osoittaneet, että kadmiumpitoiset lannoitteet aiheuttavat riskin ympäristölle ja ihmisen terveydelle ja että Itävallan viranomaisten tiedoksi antamat kansalliset säännökset, joiden tarkoituksena on vähentää Itävallan ympäristön altistumista kadmiumille, ovat perusteltuja.

([21]) PNEC: ennakoitu vaikutukseton pitoisuus.
([22]) Tämä merkitsee sitä, että haitallisia vaikutuksia esiintyy.
([23]) Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lannoitteista [KOM(2001)508 lopullinen, 14.9.2001].

2.2 MIELIVALTAINEN SYRJINTÄ

(47) Perustamissopimuksen 95 artiklan 6 kohta velvoittaa komission tarkastamaan, ettei suunniteltuja toimenpiteitä käytetä mielivaltaiseen syrjintään. Euroopan tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti se, että syrjintää ei esiinny, merkitsee sitä, että kansallisia kaupan rajoituksia ei voida käyttää niin, että muista jäsenvaltioista peräisin olevat tavarat joutuisivat syrjityiksi.

(48) Suunnitellut kansalliset säännökset ovat yleisluonteisia, ja ne koskevat sekä kotimaisia että maahantuotuja EY-merkinnällä varustettuja lannoitteita samalla tavalla. Siksi ei ole mitään todisteita siitä, että niitä voitaisiin käyttää keinona mielivaltaiseen syrjintään talouden toimijoiden välillä yhteisössä.

2.3 KAUPAN PEITELTY RAJOITTAMINEN

(49) Yhteisön direktiivin säännöksistä poikkeavat, lannoitteiden koostumusta koskevat kansalliset toimenpiteet muodostavat yleensä kaupan esteen. Tuotteita, jotka voidaan saattaa laillisesti markkinoille muualla yhteisössä, ei voida saattaa markkinoille kyseisessä jäsenvaltiossa. Perustamissopimuksen 95 artiklan 6 kohdassa määritellyn menettelyn tarkoituksena on estää 4 ja 5 kohtaan perustuvien kansallisten rajoitusten käyttäminen vääriin tarkoituksiin siten, että ne todellisuudessa ovatkin taloudellisia toimenpiteitä, jotka on otettu käyttöön esteiden asettamiseksi muista jäsenvaltioista peräisin olevien tuotteiden tuonnille kansallisen tuotannon suojelemiseksi välillisesti.

(50) Edellä sanotun perusteella kadmiumpitoisten lannoitteiden käyttö on ympäristön ja ihmisen terveyden suojeluun liittyvä huolenaihe. Kansallisten säännösten käyttöönoton todellinen tavoite näyttää siksi olevan ympäristön ja ihmisen terveyden suojelu eikä kaupan peitelty rajoittaminen.

2.4 SISÄMARKKINOIDEN TOIMINNAN ESTEET

(51) Tätä ehtoa ei voi tulkita siten, että se kieltäisi kaikkien sellaisten kansallisten säännösten antamisen, jotka todennäköisesti vaikuttaisivat sisämarkkinoiden toteutumiseen. Itse asiassa kaikki kansalliset säännökset, jotka poikkeavat sisämarkkinoiden toteutumiseen ja toimintaan tähtäävästä yhdenmukaistamistoimenpiteestä, ovat toimenpiteitä, jotka todennäköisesti vaikuttavat sisämarkkinoihin. EY:n perustamissopimuksen 95 artiklalla määrätyn poikkeusmenettelyn hyödyllisyyden säilyttämiseksi komissio katsoo siksi, että 95 artiklan 6 kohdan yhteydessä sisämarkkinoiden toiminnan esteen käsite on ymmärrettävä kohtuuttoman suureksi vaikutukseksi suhteessa tavoitteeseen.

(52) Koska kadmiumpitoisten lannoitteiden käyttäminen Itävallan maaperässä aiheuttaa riskin sekä ympäristölle että ihmisen terveydelle ja kun otetaan huomioon, että

— kuten edellä todettiin, liittymisasiakirjassa ja direktiivissä 98/97/EY Itävallalle annettiin lupa soveltaa edelleen lannoitteiden kadmiumpitoisuuksia koskevia kansallisia säännöksiä, kunnes direktiivin 76/116/ETY tarkistus saadaan valmiiksi lannoitteiden kadmiumpitoisuuden osalta ja että

— SCTEE:n lausuntoa ei saatu ajoissa, jotta se olisi voitu ottaa huomioon tätä päätöstä tehtäessä niin, että komissiolla olisi ollut riittävät perusteet ehdottaa yhteisön raja-arvojen lähentämistä lannoitteiden kadmiumpitoisuuden osalta, tai jotta olisi voitu ratkaista voitaisiinko soveltaa vähemmän rajoittavaa toimenpidettä,

komissio katsoo, ettei tarkistuksen tässä vaiheessa ole olemassa näyttöä siitä, että kansalliset säännökset muodostaisivat tavoitteisiin nähden kohtuuttoman suuren esteen sisämarkkinoiden toiminnalle.

2.5 AIKARAJOITUS

(53) Itävalta pyysi komissiota tekemään päätöksen perustamissopimuksen 95 artiklan 6 kohdan mukaisesti ennen 31 päivää joulukuuta 2001. Itävalta pyysi, että päätös tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002, jos komissio hyväksyisi poikkeuksen.

(54) On huomattava, että perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitetun menettelyn ja varsinkin komission päätöksille asetetun kuuden kuukauden määräajan takia jäsenvaltioiden on toimitettava tiedoksiantonsa hyvissä ajoin, jotta komissio voi tehdä päätöksen ennen kyseisen yhteisön yhdenmukaistamistoimen tuloa voimaan ([24]).

(55) Yhteisön lainsäädännön keskeisiin periaatteisiin kuuluu oikeusvarmuuden periaate, jonka mukaan yhteisön toimenpiteitä ei yleensä sovelleta taannehtivasti paitsi milloin tavoite, johon pyritään, sitä edellyttää, ja silloinkin vain sillä edellytyksellä, että niiden, joita asia koskee, oikeutettuja odotuksia kunnioitetaan ([25]).

(56) Edellä olevan perusteella komissio katsoo, että edellytykset kansalliset säännökset hyväksyvän päätöksen taannehtivaa soveltamista varten eivät täyty tässä tapauksessa. On tarpeen suojella ihmisen terveyttä ja ympäristöä lannoitteiden sisältämän kadmiumin aiheuttamilta riskeiltä, mutta tiukempien kansallisten toimenpiteiden soveltaminen taannehtivasti olisi käytännössä niiden talouden toimijoiden oikeutettujen odotusten vastaista, jotka ovat toimineet uskoen, että joulukuun 31 päivän 2001 jälkeen ovat voimassa vapaammat säännöt, jotka perustuvat direktiiviin 76/116/ETY.

(57) Jakson, jonka ajaksi poikkeus myönnetään, pitäisi olla riittävän pitkä, jotta komissio voi ehdottaa ja neuvosto ja Euroopan parlamentti antaa säädöksiä, jotka koskevat lannoitteiden kadmiumpitoisuutta yhteisön tasolla. Tällaisen lainsäädännön voidaan arvioida tulevan voimaan vuonna 2005. Itävallalle myönnettävän poikkeuksen voimassaolon on siksi päätyttävä 31 päivänä joulukuuta 2005.

IV **PÄÄTELMÄ**

(58) Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella voidaan päätellä, että Itävallan 16 päivänä marraskuuta 2001 esittämä hakemus, joka koskee lupaa pitää voimassa direktiivin 76/116/ETY säännöksiä tiukemmat kansalliset säännökset, jotka liittyvät lannoitteiden kadmiumpitoisuuteen, täyttää käsiteltäväksi ottamista koskevat ehdot.

Lisäksi komissio katsoo, että kansalliset säännökset

— vastaavat ihmisen terveyden ja ympäristön suojeluun liittyviä tarpeita

— eivät ole tavoitteeseen nähden kohtuuttomia

— eivät ole keino mielivaltaiseen syrjintään

— eivät muodosta peiteltyä jäsenvaltioiden välisen kaupan estettä.

Komissio katsoo siksi, että säännökset voidaan hyväksyä,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Poiketen direktiivin 76/116/ETY säännöksistä hyväksytään Itävallan säännökset, jotka kieltävät saattamasta Itävallan markkinoille fosforipitoisia (pitoisuus 5 % P_2O_5 tai enemmän) mineraalilannoitteita, joiden kadmiumpitoisuus on yli 75 mg/kg P_2O_5.

Poikkeus on voimassa 31 päivään joulukuuta 2005.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Itävallan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 15 päivänä toukokuuta 2002.

Komission puolesta

Erkki LIIKANEN

Komission jäsen

([24]) Tässä yhteydessä muistutetaan, että Euroopan tuomioistuimen 1.6.1999 asiassa C-319/97 antaman tuomion 35 kohdassa todetaan, että jäsenvaltioiden on EY:n perustamissopimuksen 10 artiklan (aiempi 5 artikla) perusteella annettava mahdollisimman pian tiedoksi sellaiset yhdenmukaistamistoimenpiteen kanssa ristiriidassa olevat kansalliset säännökset ja määräykset, joiden soveltamista ne aikovat jatkaa.

([25]) Euroopan tuomioistuimen 25.1.1979 annettu tuomio asiassa C-98/78, Racke (Kok 1979, s. 69, 20 kohta). Ks. myös seuraavissa asioissa annetut tuomiot: asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto (Kok. 2001, s. 000, 151 kohta); asia C-99/78, Decker (Kok. 1979, s. 101, 8 kohta); asia C-258/80, Rummy v. komissio (Kok. 1982, s. 487, 11 kohta) ja asia C-337/88, SAFA (Kok. 1990, s. I-1, 13 kohta).